

Зміст

Список скорочень.....	11
Передмова	14
Вступ (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i>).....	15
Предмет і завдання патологічної фізіології.....	15
Зв'язок патологічної фізіології з іншими медичними науками, її значення для клініки	16
Експеримент — основний метод патологічної фізіології	17
Історичний нарис розвитку патологічної фізіології (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i> , д-р мед. наук, проф. <i>Ю.В. Биць</i> , д-р мед. наук, проф. <i>В.Ф. Мислицький</i>).....	20

Частина перша ЗАГАЛЬНА НОЗОЛОГІЯ

Розділ I. Загальне вчення про хворобу (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i>).....	29
Здоров'я.....	29
Хвороба.....	30
Принципи класифікації хвороб	33
Патологічна реакція, патологічний процес, патологічний стан.....	34
Типові патологічні процеси.....	34
Основні періоди (стадії) розвитку хвороби.....	35
Розділ II. Вчення про етіологію і патогенез (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i>)	40
Етіологія	40
Патогенез.....	44
Причинно-наслідковий зв'язок	46
Загальне і місцеве.....	47
Структура і функція.....	47
Загальне (неспецифічне) і специфічне.....	48
Адаптація і компенсація	49
Розділ III. Патогенна дія на організм факторів навколишнього середовища (канд. мед. наук, доц. <i>Н.К. Сімеонова</i>)	51
Механічна травма	51
Термічна травма.....	51
Баротравма	55
Променева травма	57
Етіологія.....	57
Патогенез	58
Компенсаторно-приспосувальні реакції.....	64
Внутрішнє (інкорпороване) опромінення.....	65
Гостра променева хвороба	65

Хронічна променева хвороба	66
Корекція променевого ураження	67
Електрична травма	67
Патогенна дія факторів космічного польоту.....	68
Патогенна дія хімічних факторів (канд. мед. наук, доц. <i>Г.Г. Репецька</i>)	69
Патогенна дія біологічних (інфекційних) факторів (д-р мед. наук, проф. <i>В.Є. Досенко</i>)	77
Системні прояви інфекційного процесу	86
Розділ IV. Патологічна фізіологія клітини (д-р мед. наук, проф. <i>Г.М. Бутенко</i>)	88
Порушення функцій клітин	88
Порушення процесів обміну та взаємодії з навколишнім середовищем.....	88
Порушення енергетичного забезпечення клітини	90
Порушення збереження і передавання генетичної інформації.....	91
Порушення процесів синтезу.....	93
Порушення процесів розпаду.....	94
Ушкодження клітини та її загибель	95
Розділ V. Роль спадковості, конституції та вікових змін у патології (канд. мед. наук, доц. <i>Н.К. Сімеонова</i>)	98
Генетично детерміновані хвороби	98
Класифікація.....	98
Етіологія	99
Патогенез	100
Молекулярно-генні (спадкові) хвороби	102
Хромосомні хвороби	107
Спадкова схильність до хвороб	109
Генетичне обстеження хворого	110
Принципи лікування і профілактики.....	113
Роль конституції в патології	114
Патологічна фізіологія внутрішньоутробного розвитку (д-р мед. наук, проф. <i>А.С. Попова</i>)	119
Старіння (д-р мед. наук, проф. <i>Г.М. Бутенко</i>)	123
Зміни в організмі під час старіння	125
Старіння і хвороби	132
Причини і механізми старіння.....	133
Шляхи впливу на старіння.....	135
Розділ VI. Патологічна фізіологія сполучної тканини (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i> , д-р мед. наук, проф. <i>М.Р. Хара</i>)	137
Сполучна тканина як єдина система.....	137
Порушення структури і функцій сполучної тканини	139
Патологія кісткової тканини	152
Розділ VII. Реактивність і її роль у патології (д-р мед. наук, проф. <i>Л.Я. Данилова</i>).....	157
Резистентність. взаємозв'язок з реактивністю.....	159
Реактивність на різних рівнях організації живих систем.....	160
Еволюція реактивності.....	161
Механізми реактивності. Біологічні бар'єри.....	162

Розділ VIII. Патологічна фізіологія імунної системи	
(д-р мед. наук, проф. <i>В.О. Горбань</i>)	165
Основні функції та структура імунної системи	165
Загальні закономірності порушень імунної системи.....	172
Імунодефіцитні хвороби	173
Імунодепресивні стани	179
Порушення систем, функціонально пов'язаних з імунною системою.....	182
Антигенасоційовані хвороби	184

Частина друга ТИПОВІ ПАТОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ

Розділ IX. Патологічна фізіологія периферичного кровообігу	
(д-р мед. наук, проф. <i>Ю.В. Биць</i> , д-р мед. наук, проф. <i>А.В. Кубишкін</i>).....	186
Артеріальна гіперемія.....	190
Венозна гіперемія	196
Ішемія	197
Стаз.....	202
Тромбоз	203
Емболія.....	206
Розділ X. Порушення мікроциркуляції	
(д-р мед. наук, проф. <i>Ю.В. Биць</i> , д-р мед. наук, проф. <i>А.В. Кубишкін</i>).....	212
Внутрішньосудинні порушення мікроциркуляції.....	213
Позасудинні порушення мікроциркуляції.....	216
Розділ XI. Запалення	
(д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i> , д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>).....	219
Експериментальне відтворення запалення	220
Етіологія	221
Патогенез.....	221
Альтерація	224
Ексудація та еміграція	234
Проліферація і репарація.....	244
Запалення та імунологічна реактивність організму.....	249
Класифікація.....	250
Вплив на запалення нервових і гормональних факторів	251
Формування загальної теорії розвитку запалення.....	252
Значення запалення для організму.....	253
Розділ XII. Алергія (д-р мед. наук, проф. <i>В.О. Горбань</i>).....	254
Етіологія	254
Патогенез.....	256
Імунологічна стадія алергічних реакцій і їх класифікація.....	256
Патохімічна стадія алергічних реакцій	261
Патофізіологічна стадія алергічних реакцій	266
Механізми формування алергічних реакцій	267
Автоалергічні хвороби.....	269
Параалергія, гетероалергія.....	271
Запобігання алергії. Десенсибілізація.....	272

Алергія і спадковість	273
Алергія і запалення.....	273
Алергія та імунітет.....	274
Розділ XIII. Гарячка (д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i>).....	276
Експериментальне вивчення гарячки.....	276
Етіологія.....	277
Патогенез.....	278
Роль центрів терморегуляції у розвитку гарячки.....	280
Стадії гарячки. Співвідношення між теплопродукцією і тепловіддачею	282
Типи температурних кривих.....	284
Гіпертермія та її відмінність від гарячки.....	286
Зміни в органах і системах у разі гарячки	287
Значення гарячки	288
Розділ XIV. Пухлина (д-р мед. наук, проф. <i>В.О. Горбань</i>).....	290
Експериментальне відтворення пухлини.....	290
Етіологія.....	292
Патогенез.....	296
Особливості пухлинної тканини	305
Вплив пухлини на організм.....	310
Роль організму в пухлинному процесі.....	311
Принципи лікування пухлини.....	312
Розділ XV. Гіпоксія (канд. мед. наук, доц. <i>Н.К. Сімеонова</i>)	314
Етіологія.....	314
Патогенез.....	315
Компенсаторно-приспосувальні реакції.....	316
Негайні компенсаторно-приспосувальні реакції.....	316
Тривалі компенсаторно-приспосувальні реакції.....	318
Патологічні порушення при гіпоксії.....	320
Принципи лікування та профілактики гіпоксії.....	323
Розділ XVI. Порушення енергетичного обміну (д-р мед. наук, проф. <i>Л.Я. Данилова</i>)	325
Розділ XVII. Голодування (д-р мед. наук, проф. <i>Л.Я. Данилова</i>)	329
Повне голодування.....	329
Неповне голодування.....	335
Часткове голодування	335
Розділ XVIII. Порушення вуглеводного обміну (д-р мед. наук, проф. <i>Л.Я. Данилова</i>)	338
Цукровий діабет.....	344
Цукровий діабет типу 1	346
Цукровий діабет типу 2	351
Розділ XIX. Порушення жирового обміну (д-р мед. наук, проф. <i>Л.Я. Данилова</i>).....	355
Розлад усмоктування і виділення жирів.....	355
Порушення транспорту і депонування жирів.....	356
Порушення проміжного жирового обміну.....	357

Порушення обміну жирів у жировій тканині	358
Ліпідоз	365
Розділ XX. Порушення білкового обміну	
(д-р мед. наук, проф. <i>Л.О. Попова</i> , д-р мед. наук, проф. <i>В.Є. Досенко</i>).....	367
Порушення перетравлювання і синтезу білків	367
Порушення руйнування білків	368
Порушення обміну амінокислот	369
Порушення кінцевих етапів білкового обміну.....	372
Порушення білкового складу крові	373
Порушення метаболізму нуклеїнових основ.....	374
Розділ XXI. Порушення кислотно-основного стану	
(д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i> , д-р мед. наук, проф. <i>А.С. Попова</i>).....	376
Етіологія та форми порушень КОС.....	378
Механізми компенсації порушень КОС.....	381
Патогенез порушень КОС	384
Розділ XXII. Порушення водно-електролітного обміну (д-р мед. наук, проф. <i>О.І. Сукманський</i> , д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>).....	386
Різновиди, причини та наслідки порушень водно-електролітного обміну	390
Обмін електролітів та його порушення	396
Розділ XXIII. Патологічна фізіологія обміну мікроелементів	
(д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>)	405
Обмін заліза та його порушення	406
Обмін міді та його порушення	410
Обмін цинку та його порушення	413
Обмін марганцю та його порушення.....	415
Обмін хрому та його роль в організмі	417
Обмін ванадію та його роль в організмі.....	418
Патологічна фізіологія обміну молібдену.....	419
Патологічна фізіологія обміну селену	419
Патологічна фізіологія обміну йоду.....	424
Патологічна фізіологія обміну фтору	425
Розділ XXIV. Патологічна фізіологія обміну вітамінів	
(д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>)	428
Класифікація та загальна характеристика вітамінів людини.....	428
Джерела надходження вітамінів та їх метаболізм в організмі	432
Основні причини виникнення вітамінної недостатності.....	434
Недостатність антинеєвритного вітаміну B_1	436
Недостатність рибофлавіну	437
Недостатність антипелаєричного вітаміну РР	438
Недостатність антидерматитного вітаміну B_6	438
Недостатність фолієвої кислоти.....	439
Недостатність антианемічного вітаміну B_{12}	440
Недостатність антицинготного вітаміну С.....	442
Недостатність біотину	442
Недостатність рутину	443

Недостатність антиксерофтальмічного вітаміну А	443
Недостатність антирахітичного вітаміну D	444
Недостатність вітаміну Е	446
Недостатність вітаміну F	447
Недостатність антигеморагічного вітаміну К	447
Гіпервітамінози	448

Частина третя

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ОРГАНІВ І СИСТЕМ

Розділ XXV. Патологічна фізіологія системи крові

(канд. мед. наук, доц. <i>І.І. Потоцька</i>)	450
Загальна характеристика патологічних змін у системі крові	450
Порушення загального об'єму крові	451
Крововтрата	452
Патологічні зміни еритроцитів	454
Еритроцитоз	456
Анемія	457
Патологічні зміни лейкоцитів	470
Порушення лейкопоезу	470
Кількісні зміни лейкоцитів у крові	472
Якісні зміни лейкоцитів у крові	477
Гемобластоз. Лейкоз	481
Порушення гемостазу	488
Зниження зсідання крові (гіпокоагуляція)	489
Підвищення зсідання крові (гіперкоагуляція)	495

Розділ XXVI. Патологічна фізіологія системного кровообігу

(д-р мед. наук, проф. <i>Г.М. Бутенко</i>)	498
Розлади кровообігу, зумовлені порушенням функції серця	499
Недостатність серця	499
Порушення серцевого ритму	516
Недостатність кровообігу в разі порушення надходження крові до серця	522
Розлади кровообігу, пов'язані з порушенням функції судин (д-р мед. наук, проф. <i>Ю.В. Биць</i> , д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>)	523
Патологічні зміни в судинах компенсаційного типу. Атеросклероз	525
Патологічні зміни в судинах резистивного типу	537

Розділ XXVII. Патологічна фізіологія зовнішнього дихання

(д-р мед. наук, проф. <i>В.А. Міхньов</i>)	550
Порушення вентиляції альвеол	550
Дисрегуляторна вентиляційна недостатність дихання	551
Обструктивна вентиляційна недостатність дихання	556
Рестриктивна вентиляційна недостатність дихання	559
Зміни показників зовнішнього дихання під час обструктивних і рестриктивних процесів	561
Порушення дифузії газів у легенях	563
Зменшення загального току крові в легенях	565

Порушення загального і регіонарного вентиляційно-перфузійного співвідношення у легенях	565
Вплив недостатності дихання на організм	567
Порушення нереспіраторних функцій легень.....	570
Розділ XXVIII. Патологічна фізіологія травлення	
(д-р мед. наук, проф. <i>О.І. Сукманський</i>)	572
Порушення апетиту.....	572
Порушення травлення в порожнині рота.....	573
Карієс зубів	573
Пародонтит	574
Порушення функції слинних залоз	575
Порушення ковтання.....	576
Порушення травлення в шлунку.....	576
Порушення секреторної функції шлунка.....	576
Розлад рухової функції шлунка.....	578
Пептична виразка.....	580
Порушення кишкового травлення.....	583
Порушення травлення, пов'язане з розладом виділення жовчі і панкреатичного соку.....	583
Панкреатит.....	584
Порушення мембранного травлення.....	585
Порушення всмоктувальної та видільної функцій кишок	586
Розлад рухової функції кишок	587
Непрохідність кишок	588
Кишкова автоінтоксикація.....	589
Порушення синтезу гормонів системи травлення.....	590
Розділ XXIX. Патологічна фізіологія печінки	
(канд. мед. наук, доц. <i>І.І. Потоцька</i>)	593
Загальна характеристика патологічних процесів у печінці.....	593
Недостатність печінки.....	595
Порушення метаболічної функції печінки	597
Порушення захисної функції печінки.....	601
Порушення жовчоутворювальної та жовчовидільної функцій печінки	603
Порушення гемодинамічної функції печінки.....	613
Порушення кровотворної функції печінки.....	614
Розділ XXX. Патологічна фізіологія нирок (д-р мед. наук, проф. <i>Ю.В. Биць</i> , д-р мед. наук, проф. <i>А.І. Гоженко</i> , д-р мед. наук, проф. <i>М.В. Кришталь</i>)	
Порушення основних ниркових функцій та процесів	616
Порушення процесу клубочкової фільтрації	616
Порушення каналцевих процесів.....	618
Патогенез ниркових синдромів.....	622
Нефротичний синдром	624
Гостра ниркова недостатність	625
Хронічна ниркова недостатність.....	627
Тубулоінтерстиційний синдром	629
Етіологія і патогенез основних хвороб нирок	629

Гломерулонефрит	629
Піелонефрит	633
Розділ XXXI. Патологічна фізіологія ендокринної системи	
(д-р мед. наук, проф. <i>О.Г. Резніков</i>).....	634
Гормони та їх роль в організмі.....	634
Етіологія і патогенез ендокринних розладів	636
Порушення функцій гіпоталамо-гіпофізарної системи	646
Порушення функцій гіпофіза.....	646
Нейроендокринні хвороби	649
Порушення функцій інших ендокринних органів	650
Порушення функцій щитоподібної залози	650
Порушення функцій прищитоподібних залоз	653
Порушення функцій надниркових залоз	655
Порушення функцій статевих залоз	658
Порушення ендокринної функції загруднинної залози.....	660
Порушення функцій епіфіза	660
Стрес і загальний адаптаційний синдром	661
Розділ XXXII. Патологічна фізіологія нервової системи	
(д-р мед. наук, проф. <i>В.А. Міхньов</i>).....	664
Етіологія і патогенез порушень функцій нервової системи	664
Порушення функцій нервової системи	667
Порушення функцій нервових клітин і провідників	667
Порушення функцій синапсів.....	669
Порушення чутливості.....	672
Біль	674
Порушення рухової функції нервової системи.....	679
Нервова трофіка і дистрофічний процес	
(д-р мед. наук, проф. <i>М.Н. Зайко</i>)	686
Біохімічні, структурні і функціональні зміни в денервованих тканинах	686
Механізми трофічного впливу нервів.....	688
Порушення функцій автономної нервової системи	
(д-р мед. наук, проф. <i>В.А. Міхньов</i>)	690
Експериментальне вивчення емоційних реакцій і їх порушень	692
Розділ XXXIII. Патологічна фізіологія екстремальних станів	
(канд. мед. наук, доц. <i>Л.П. Заярна</i>).....	697
Шок	697
Особливості розвитку різних видів шоку.....	711
Колапс	719
Кома.....	723
Вибухова шахтна травма (д-р мед. наук, проф., <i>В.М. Єльський</i>).....	730
Предметний покажчик	732